

Pressmeddelande

---

29 SEPTEMBER 1998 NR 35

Riksbankens undersökning av omsättningen på den svenska valuta- och derivatmarknaden

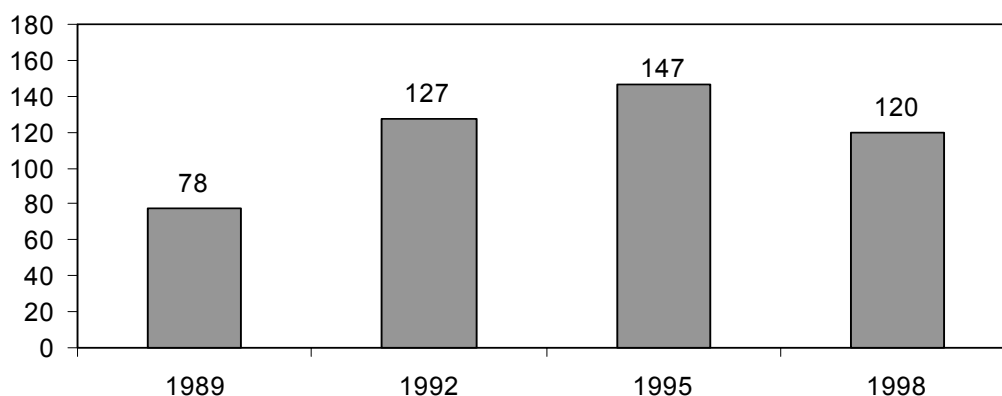
Riksbanken har genomfört en undersökning av omsättningen på den svenska valuta- och derivatmarknaden avseende april 1998. Initiativet till undersökningen kommer från Bank for International Settlements (BIS) och omfattar 43 länder¹. Undersökningen speglar omsättningen av valutakontrakt på avista- och derivatmarknaden samt omsättningen av ränterelaterade derivatkontrakt utan valutarisk. Undersökningen har genomförts tidigare, senast i april 1995. Årets undersökning avser handel på OTC-marknaden och är riktad till de sju största svenska aktörerna. Dessa aktörer står för ca 90 procent av den totala omsättningen.

Omsättningen på den svenska valutamarknaden har minskat med drygt 15 procent jämfört med den senaste undersökningen april 1995. Under samma period har däremot omsättningen i de ränterelaterade instrumenten nästan fördubblats.

Omsättningen av valutarelaterade instrument

Valutamarknaden definieras liksom i de tidigare BIS undersökningarna som avistahandel och handel i FX swappar och outright terminer. Uppgifterna i diagram 1 visar att den genomsnittliga dagliga omsättningen minskat med drygt 15 procent jämfört med den senaste undersökningen april 1995.

Diagram 1. Omsättningen på den svenska valutamarknaden (avista, FX swap och outright termin), miljarder kronor per dag, april 1998

SVERIGES RIKSBANK

Telefon
08-787 00 00

Telefax
08 - 21 05 31

E-post
registratorn@riksbank.se

Internet
<http://www.riksbank.se>

Avistahandeln på valutamarknaden har minskat med nästan 40 procent och står i stort sett för hela minskningen av valutahandeln. Det mest omsatta valutamarknadsinstrumentet är FX swappar (se tabell 1).

Tabell 1. Omsättningen av valutarelaterade instrument i Sverige, dagligt genomsnitt, april 1998

	Mdr SEK	Mdr USD	Förändring av omsättningen, räknat i SEK, jämfört med 1995
Avista	38,4	4,9	-39,2%
FX swap	76,0	9,7	-3,2%
Outright termin	5,8	0,7	16,4%
Option *	5,5	0,7	80,5%
Currency Swap *	0,4	0,0	136,3%

* Ingår ej i diagram 1.

Ett swapavtal är en överenskommelse om att köpa en valuta t.ex. idag och sälja tillbaka samma valuta vid ett senare tillfälle. En swap består således av två transaktioner. Skillnaden mellan FX swappar och currency swappar är förenklat att FX swappar har en löptid under ett år. Currency swappar däremot har normalt en löptid på mellan ett till tio år. En avistaaffär är ett köp eller en försäljning av valuta med omedelbar leverans. I praktiken sker leveransen inom två dagar. En outright terminsaffär är ett köp eller en försäljning av valuta med fördröjd leverans. En optionsaffär ger innehavaren av optionskontraktet rätten men inte skyldigheten att köpa (sälja) en valuta vid en överenskommen tidpunkt till ett överenskommet pris.

På den svenska avistamarknaden är valutaparet D-mark mot US-dollar det mest omsatta, vilket är en förändring jämfört med 1995 då svenska kronor mot D-mark var det mest handlade valutaparet. Handeln i svenska kronor mot D-mark har sjunkit från en andel på ca 37 procent 1995 till ca 17 procent i år. På swap- och terminsmarknaden är liksom 1995 det viktigaste valutaparet svenska kronor mot US-dollar (se tabell 2).

Tabell 2. De mest handlade valutaparen på den svenska valutamarknaden, dagligt genomsnitt, april 1998

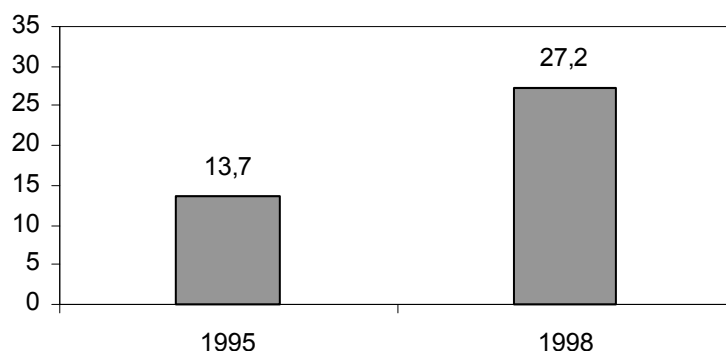
	Avista		FX Swap		
	Mdr SEK	Procent- andel	Mdr SEK	Procent- andel	
DEM/USD	10,2	26,6%	SEK/USD	30,2	39,7%
SEK/DEM	6,6	17,3%	DEM/USD	9,1	11,9%
SEK/USD	2,1	5,5%	GBP/USD	1,9	2,5%
JPY/USD	1,1	2,9%	SEK/DEM	1,6	2,1%
JPY/DEM	0,7	1,7%	SEK/GBP	1,5	2,0%
CHF/DEM	0,6	1,5%	CHF/USD	1,5	1,9%
		55,5%			60,2%

De utländska bankerna står för ca 60 procent av transaktioner gentemot de svenska instituten, vilket är en minskning med 10 procentenheter jämfört med 1995. Svenska icke-finansiella kunder har ökat sin andel av handeln i valutarelaterade instrument från drygt 16 procent till ca 24 procent.

Omsättning av räntederivat utan valutarisk

Omsättningen i de ränterelaterade instrumenten har nästan fördubblats jämfört med 1995 års undersökning och uppgår till 27,2 miljarder kronor per dag (se diagram 2). Med ränterelaterade kontrakt avses kontrakt som enbart innehåller ränterisk i en valuta. Med andra ord exkluderas instrument som har inslag av valutarisk (t.ex. currency swappar).

Diagram 2. Total omsättning på den svenska marknaden för ränterelaterade derivatinstrument, miljarder kronor per dag

Undersökningen visar att FRA (Forward Rate Agreement) liksom 1995 är det mest omsatta ränteinstrumentet (se tabell 3). FRA är också det instrument som uppvisar den största omsättningsökningen, räknat i kronor, jämfört med 1995. Ett FRA kontrakt innebär att två parter avtalar om en fast ränta på en placering under en framtida period. Köparen garanterar sig med hjälp av FRA kontraktet mot en framtida räntestegring och säljaren tjänar pengar om räntan faller. Procentuellt sett är det omsättningen i ränteoptioner som ökat mest jämfört med 1995.

Tabell 3. Omsättning i räntederivat på den svenska marknaden, per instrument, dagligt genomsnitt i april 1998

Instrument	Mdr SEK	Mdr USD	Procentuell andel	Förändring av omsättningen, räknat i SEK, jämfört med 1995
FRA	20,5	2,6	76%	104%
Swap	2,9	0,4	11%	-4%
Option	3,8	0,5	14%	548%
Total	27,2	3,5	100%	99%

Den svenska räntederivatmarknaden domineras av instrument knutna till räntor i svenska kronor. Dessa svarar för drygt 70 procent av omsättningen. Jämfört med undersökningen 1995 har omsättningen i derivat knutna till räntor i D-mark ökat samtidigt som omsättningen i derivat knutna till räntor i brittiska pundet och US-dollar minskat (se tabell 4).

Tabell 4. Omsättning i räntederivat på den svenska marknaden, fördelat per valuta, dagligt genomsnitt i april 1998

Räntor i	Mdr SEK	Mdr USD	Procentuell andel	Förändring av omsättningen, räknat i SEK, jämfört med 1995
SEK	19,3	2,5	71%	-
DEM	1,7	0,2	6%	183%
USD	0,4	0,1	2%	-31%
GBP	0,2	0,0	1%	-76%
Övriga EU	1,6	0,2	6%	-
Övriga	4,1	0,5	15%	-
Total	27,2	3,5	100%	99%

Liksom på valutamarknaden är de största motparterna till de svenska instituten utländska banker och svenska icke-finansiella kunder. De utländska bankerna har en än mer dominerande ställning på räntederivatmarknaden och är motparter i drygt 70 procent av handeln. Den näst största kategorin, svenska icke-finansiella kunder står för ca 17 procent av handeln.

Ytterligare information lämnas av:

Antti Koivisto, penning- och valutapolitiska avdelningen tel. 08 - 787 05 08
Mikael Holmberg, avdelningen för finansiell statistik tel. 08 - 787 02 12

¹ BIS planerar att publicera en preliminär sammanställning av samtliga länders undersökningar den 19 oktober 1998. Justering för dubbelräkning är gjord för transaktioner inom landet men inte mellan länderna. Därför är det inte möjligt att aggregera flera länders resultat. Dubbelräkning uppkommer när två rapportörer var för sig redovisar sina gemensamma transaktioner.